

STEDSUTVIKLING GJENNOM PLANSMIE

Årnes, sentrum av Åfjord kommune i Sør-Trøndelag, ble formet gjennom fem dagers plansmie i september. Prosjektet tar for seg stedsutvikling, og fikk mange innspill i løpet av uka. Temaoverskriften for idémyldringen rundt Årnes var «Landsbyen mellom elvene».

Petter Bueng

Stor interesse og deltagelse fra lokalbefolkningen var en av suksessfaktorene til charretten, den femte som så langt er initiert i Norge. Med dyktige fagfolk i bakgrunnen fikk forsamlingen presentert en plan for hvordan det nye Årnes vil kunne se ut i fremtida – om fem, ti eller tjue år, alt etter utbyggingstakt.

Charretten er ikke en vanlig planprosess, men en idédugnad som er åpen for allmenn medvirkning. Resultatet munner ut i et forslag til reguleringsplan som relativt raskt sendes til behandling i kommunen.

Rundt 150 interesserte møtte opp til folkemøtet om sentrumsutvikling på Årnes 10. september. I en uformell avstemning sa et overveldende flertall ja til planforslaget, som ble presentert av arkitekt Arne Sodal, faglig leder for plansmia.

Det var Øvre Årnes Eiendom og daglig leder Geir Tinnen som tok initiativet til plansmien for Årnes. Interesseorganisasjoner, barnehager og skoler var invitert til å være med. Barnehagebarn fikk være med å tegne landsby og flere forslag til utvikling av landsbyen kom fra elever fra Årnes videregående skole.

I løpet av dagene på Fosen Fjord Hotel det mange forslag på bordet: Flere parkeringsplasser, parkanlegg, kyststi langs elvene, ny innfartsbru sørfra, kino, internettkafé, ny vegstruktur, kjøpesenter, kulturscene og vinmonopol.

– Dere tenker innhold og aktiviteter! Det er en god påminnelse om at bygninger alene ikke er nok, sa arkitekt Arne Sodal til elevene fra den videregående skolen.

Internasjonalt kurs for studenter og arkitekter

Parallelt med plansmien foregikk kurs for studenter og arkitekter fra Norge, Hong Kong, India, Romania, Spania, Australia og England.

Chen Wenzhe Cathleen fra Hong Kong i Kina var en av deltakerne.

– Dette er interessant, lærerikt og utbytterikt for meg. Jeg lærer nye måter å tenke på. Det er fint å se lokalt engasjement i byplanlegging. Kina er et land som utvikler seg raskt, fokus hos oss er nå i ferd med å skifte, til utvikling av de mindre landsbyene.

Flere av studentene syntes det var interessant at man hadde greid å involvere store deler av lokalsamfunnet i smie-arbeidet.

– Jeg kom hit fordi jeg var interessert i prosessen rundt plansmie, at stedsfornyelse skjer på en slik offentlig måte, sa arkitekt Sarah Bridges fra

Australia.

– Det kan alltid være en utfordring å favne private og offentlige interesser. Det er interessant å se at dette med å involvere parter på et tidlig stadium kan gi bedre resultater, sa Nick Williams fra Australia.

– Jeg er imponert over deltagelsen fra lokalbefolkningen og hvordan dette kombineres med forslag som designere kommer frem til. Det er også fint å dele synspunkter og erfaringer med de andre deltakerne og erfare at vi, gjennom denne plansmia, kommer nærmere et felles mål om en best mulig løsning, sier arkitektstudent Raquel Guerra Aragones fra Madrid.

Mannen bak plansmiene

Australieren Matthew Hardy er arkitekt og har universitetsgrad som historiker innen arkitektur. De siste 12 årene har han arbeidet innen urbanismefeltet. Han deltar i fagteamet for plansmia, og representerer organisasjonen «Traditional building, Architecture and Urbanism», en av sponsorene til plansmia i Åfjord. Hardy har siden 1997 arbeidet med charretter. Plansmier, som er det norske navnet på charrette, har imidlertid eksistert siden midten av 1970-tallet. Han har arbeidet med plansmier i England, Italia, Romania, Australia og nå i Norge.

– Studentene bidrar til utformingen av de endelige løsningene. Alle har gode ideer og vi plukker der vi kan. De har også bidratt i forarbeidet ved å undersøke de eksisterende bygninger og forhold. Dessuten lærer studentene om innbyggernes deltagelse i plansmia, en planlegging der offentligheten er nært involvert. Jeg tror lokalsamfunnet tjener på å få impulser utenfra, fra ulike land og faggrupper, sier Matthew Hardy. ■

Les mer på:

<http://www.plansmier.org/>

International Network for Traditional building, Architecture and Urbanism:

<http://www.intbau.org/>

Fra et av folkemøtene under plansmia. Geir Tinnen (Øvre Årnes Eiendom AS) til venstre, norske og internasjonale studenter og arkitekter. Foto: Petter Bueng

Elevgrupper fra Åfjord videregående skole presenterte sine forslag for det nye Årnes. Foto: Petter Bueng